

UCAPAN BAJET DBKL 2019

Oleh

**YBHG. DATO' NOR HISHAM BIN AHMAD DAHLAN
DATUK BANDAR KUALA LUMPUR**

27 DISEMBER 2018

“Kuala Lumpur Sejahtera, Harapan Warga Kota”

Bismillahir rahmannir rahim

Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh

Salam Sejahtera

YBhg Datuk-Datuk / Tuan-tuan dan Puan-puan yang dihormati sekalian

PENDAHULUAN

1. Syukur Alhamdulillah, terlebih dahulu marilah kita merafakkan rasa syukur yang setulusnya ke hadrat Allah Subhanahu Wa Taala, kerana dengan izin dan limpah kurnia-Nya jua, hari ini buat kali *pertama* saya membentangkan Bajet Dewan Bandaraya Kuala Lumpur.

2. Kuala Lumpur yang hanya berkeluasan 243.65 kilometer persegi dengan anggaran bilangan penduduk sebanyak 1.79 juta cukup untuk menggambarkan kepadatan yang tinggi. Sebagai sebuah ibu negara Malaysia, ia memberi cabaran utama kepada Dewan Bandaraya Kuala Lumpur dalam mentadbir dan mengurus bandar bagi memenuhi kehendak dan keperluan warga kota.

3. Justeru, DBKL berperanan menjalankan 13 fungsi utama iaitu;-
 - i. Memastikan perkhidmatan pembersihan dan pelupusan sampah ditahap terbaik
 - ii. Memberi perkhidmatan kesihatan awam
 - iii. Mengurus pengindahan bandar
 - iv. Menyelenggara jalan raya dan sistem lalu lintas
 - v. Menyelenggara sistem perparitan dan sungai
 - vi. Merancang pembangunan bandar
 - vii. Mengurus perumahan awam
 - viii. Mengurus penempatan semula setinggan
 - ix. Mengurus hal ehwal penjaja
 - x. Mengawal lesen perniagaan
 - xi. Merancang aktiviti sukan, kebudayaan dan pelancongan
 - xii. Mengurus dan menyelenggara kemudahan awam
 - xiii. Menyediakan peluang dan bantuan kepada miskin bandar dan golongan minoriti.

4. Untuk makluman, dalam kajian yang dilaksanakan oleh firma konsultan global iaitu *Mercer*, Kuala Lumpur menduduki tempat **kedua** di Asia Tenggara dan *kesepuluh* di Asia untuk kajian ke-20 “Quality of Living Ranking” meliputi 450 buah bandar raya di seluruh dunia. Kajian ini mengambil kira 39 faktor yang dikelaskan mengikut 10 kategori antaranya seperti persekitaran ekonomi, politik, sosial, kesihatan dan pendidikan.

5. Bukan itu sahaja, Kuala Lumpur juga disenarai sebagai ‘*Top 10 Most Visited Cities*’ pada tahun 2018 oleh *MasterCard’s 2018 Global Destination Cities Index* sebagai tempat **ketujuh** yang paling ramai dilawati pelancong luar dengan jumlah *12.58 juta* orang. Selain itu, daripada segi perbelanjaan yang dibuat oleh pelancong dianggarkan mencecah sebanyak USD8.59 bilion yang terdiri daripada daripada perbelanjaan penginapan, makanan, barangan dan aktiviti rekreasi.

6. Pengiktirafan ini merupakan suatu perkara yang boleh dibanggakan dan merupakan penghargaan kepada warga kerja DBKL di atas komitmen dalam memastikan peranan dan fungsi sebagai Pihak Berkuasa Tempatan dilaksanakan dengan baik.

7. Sebagai Timbalan Presiden bagi pertubuhan CityNet, tahun hadapan Kuala Lumpur akan menjadi hub latihan bagi pembangunan kecemerlangan sumber manusia dan *urban sustainability* bagi bandar-bandar ahli CityNet dengan kerjasama Seoul Human Resource Development Center (SHRDC) dan Sekretariat CityNet. Dengan tanggungjawab tersebut, lebih banyak program-program bertaraf antarabangsa akan dianjurkan di Kuala Lumpur.

8. Bukan itu sahaja, Kuala Lumpur juga telah julung kali dipilih sebagai hos untuk World Book Capital City pada tahun 2020 oleh *United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation* (UNESCO). Hal ini bakal mengharumkan nama negara kerana Kuala Lumpur akan menjadi bandar raya ke – 20 dunia yang terpilih untuk menjadi hos sejak program ini dimulakan pada tahun 2001. Dengan bertemakan ‘KL Baca’, pelbagai program dan aktiviti bakal dirancang sepanjang tahun hadapan sebagai persiapan bagi memastikan program antarabangsa yang diadakan di negara kita berjalan dengan jayanya.

9. Bagi memastikan kebajikan dan kesejahteraan warga kota terus menjadi keutamaan, terdapat peruntukan baharu berjumlah **RM20 juta** dalam Bajet 2019 bagi menguruskan perkhidmatan bas *GO - KL* kepada warga kota. Hal ini dapat membantu merencanakan pergerakan warga kota untuk pelbagai tujuan di seluruh Kuala Lumpur dengan kos yang minimum, di mana tiada caj tambang yang dikenakan untuk menaiki bas *GO – KL* ini. Bajet 2019 juga memperuntukkan **RM800 ribu** untuk pelbagai bantuan yang akan diberi kepada golongan gelandangan yang kurang bernasib baik.

10. Untuk makluman, Penyata Kewangan DBKL 2017 telah diaudit oleh Ketua Audit Negara dan dalam laporannya bertarikh 21 Ogos 2018 menyatakan bahawa Penyata Kewangan DBKL telah memberikan gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan DBKL dan prestasi kewangan serta aliran tunai selaras dengan piawaian pelaporan kewangan yang diluluskan di Malaysia.

11. Berdasarkan laporan ini, jelas menunjukkan bahawa DBKL mengamalkan konsep akauntabiliti dalam pengurusan kewangan.

FOKUS BAJET 2019

12. Pada 3 September 2018 yang lalu, DBKL telah mengadakan satu sesi '**Townhall**' bagi penyediaan bajet 2019 bersama ahli parlimen Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Sesi ini juga turut dihadiri oleh wakil dari persatuan penduduk, pertubuhan kebajikan masyarakat, persatuan perniagaan, penjaja, institusi pendidikan dan pertubuhan bukan kerajaan.
13. Bengkel ini diadakan bagi mendapatkan input dan idea agar Bajet DBKL 2019 disediakan mengambil kira keperluan sebenar dan memberi manfaat kepada warga kota.
14. Perkara utama yang perlu diambil perhatian dalam Bajet 2019 ini adalah untuk memastikan warga kota menikmati kesejahteraan kehidupan di bandar dalam bentuk persekitaran yang berkualiti, selamat serta gaya hidup yang sihat.
15. DBKL berusaha untuk memastikan setiap program dan aktiviti yang dirancang mempunyai ciri-ciri realistik, kos munasabah, mencapai keperluan sebenar masyarakat dan memberi impak positif kepada

warga kota serta mengikut kemampuan kewangan semasa selaras dengan prinsip “**value for money**”.

16. Perancangan tahun hadapan juga adalah berlandaskan visi dan misi DBKL untuk menjadi Pihak Berkuasa Tempatan terunggul bagi merealisasikan Kuala Lumpur sebagai bandar raya bertaraf dunia menjelang tahun 2020.

17. Selain itu, Pelan Strategik DBKL 2010 - 2020 yang menekankan 5 matlamat utama iaitu bandar raya milik warga kota, bandar raya makmur ekonomi, bandar raya bersaring, bandar raya eko dan bandar raya tadbir urus cekap turut diambilkira dalam perancangan bajet 2019.

PERUNTUKAN PERBELANJAAN 2019

18. Dengan tema bajet "***Kuala Lumpur Sejahtera, Harapan Warga Kota***", Bajet DBKL 2019 dirancang dengan peruntukan sebanyak **RM2.896 bilion** di mana **RM1.694 bilion** atau **58.5%** disediakan bagi Peruntukan Mengurus dan **RM1.202 bilion** atau **41.5%** untuk Peruntukan Pembangunan.

PERBANDINGAN ANTARA BAJET 2019 DAN BAJET 2018

19. Di bawah Peruntukan Mengurus, sebanyak **RM1.694 bilion** diperuntukkan berbanding **RM1.759 bilion** pada tahun 2018. Peruntukan ini telah **menurun** sebanyak **3.7%** ataupun **RM65.5 juta** berbanding peruntukan tahun 2018
20. Manakala di bawah Peruntukan Pembangunan pula, sebanyak **RM1.202 bilion** diperuntukkan bagi melaksanakan projek-projek pembangunan, pembelian dan penggantian aset-aset modal. Peruntukan Pembangunan ini **meningkat** sebanyak **4.9%** ataupun **RM56.04 juta** berbanding Peruntukan Pembangunan 2018 sebanyak **RM1.146 bilion**.

21. Pecahan Peruntukan Pembangunan terbahagi kepada pembiayaan oleh DBKL sebanyak **RM935.4 juta** manakala **RM266.7 juta** merupakan pembiayaan daripada kerajaan persekutuan.
22. Bagi pembiayaan DBKL, jumlah peruntukan ini **meningkat** sebanyak **3.1%** ataupun **RM27.9 juta** berbanding peruntukan 2018 sebanyak **RM907.4 juta**. Manakala bagi pembiayaan kerajaan dan swasta, jumlah peruntukan ini **meningkat** sebanyak **11.8%** ataupun **RM28.1 juta** berbanding peruntukan 2018 sebanyak **RM238.6 juta**.

ANGGARAN HASIL 2019

23. Secara umumnya, Anggaran Hasil 2019 dijangka **menurun** kepada **RM2.465 bilion** berbanding dengan **RM2.667 bilion** dalam tahun 2018 iaitu penurunan sebanyak **7.5%**.
24. Hasil cukai taksiran yang dijangka berjumlah **RM1.209 bilion** merupakan hasil utama DBKL di mana menyumbang sebanyak **49%** daripada hasil keseluruhan DBKL. Sehingga kini, bilangan hartanah di Kuala Lumpur yang terdiri daripada bangunan pejabat, rumah kediaman, hotel dan premis perniagaan telah direkodkan sebanyak 601,307 akaun.

25. DBKL juga bercadang untuk **tidak akan menaikkan kadar cukai taksiran ke atas pegangan harta** di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Malahan, DBKL akan terus mengekalkan insentif kepada pembayar cukai taksiran **golongan OKU** sebanyak **20%** seperti tahun ini.
26. Hasil kedua terbesar ialah pendapatan dari Kawalan Binaan dan Perancangan iaitu sebanyak **RM410 juta** ataupun **16.6%**. Hasil daripada Kawalan Binaan dan Perancangan ini dijangka meningkat sebanyak **17.1%** berbanding tahun 2018 memandangkan tiada lagi diskaun 50% diberikan kepada pemaju bermula bulan Mei 2018.
27. Selain itu, hasil lain termasuklah hasil daripada pelupusan aset sebanyak **RM281 juta (11.4%)**, hasil pelaburan sebanyak **RM235 juta (9.5%)**, hasil sewaan harta dan tempat letak kereta sebanyak **RM62.2 juta (2.5%)**, hasil lesen dan permit sebanyak **RM60.7 juta (2.5%)**, hasil sewaan perumahan berjumlah **RM59.5 juta (2.4%)**, hasil pulangan projek penswastaan sebanyak **RM51.5 juta (2.1%)** serta hasil denda sebanyak **RM28 juta (1.1%)**.

28. Cabaran utama DBKL dalam mengutip hasil adalah menangani isu tunggakan cukai taksiran dan sewaan perumahan. Sehingga Oktober 2018 tunggakan cukai taksiran adalah sebanyak **RM384 juta** manakala tunggakan sewaan Perumahan Awam dan Perumahan Rakyat adalah sebanyak **RM60.3 juta**. Oleh itu, warga kota adalah diharap dapat menjalankan tanggungjawab dalam menjelaskan cukai taksiran dan sewaan perumahan bagi mengurangkan jumlah tunggakan dan membantu aliran tunai DBKL selain tidak dikenakan tindakan penguatkuasaan.
29. Manakala bagi terimaan bukan hasil daripada pendapatan perbadanan pengurusan dijangka berjumlah **RM31.5 juta (1.3%)**, bantuan kerajaan pusat berjumlah **RM19 juta (0.8%)** dan hasil daripada sumber lain sebanyak **RM18.2 juta (0.7%)**.

PERUNTUKAN MENGURUS 2019

30. Pada tahun 2019, DBKL akan memperuntukkan sejumlah **RM1.694 bilion** dalam Peruntukan Mengurus. Ia terbahagi kepada enam komponen utama iaitu **RM505.3 juta (29.8%)** adalah bagi peruntukan Emolumen, **RM66.3 juta (3.9%)** disediakan bagi Bayaran Lebih Masa dan **RM1.054 bilion (62.3%)** bagi peruntukan Perkhidmatan dan Bekalan.

31. Selain itu, sejumlah **RM5.3 juta (0.3%)** turut disediakan bagi pembelian dan penggantian aset kecil dan inventori. Dalam pada masa yang sama, sebanyak **RM46.1 juta (2.7%)** adalah bagi Pemberian & Kenaan Tetap dan bakinya sebanyak **RM16.7 juta (1%)** diperuntukkan bagi Perbelanjaan-Perbelanjaan Lain.

PERUNTUKAN PEMBANGUNAN 2019

32. Bagi Peruntukan Pembangunan, sejumlah **RM1.202 bilion** diperuntukkan bagi melaksanakan projek-projek pembangunan, pembelian dan penggantian aset-aset modal sepanjang tahun 2019.

33. Jumlah tersebut terbahagi kepada pembiayaan oleh DBKL sebanyak **RM935.4 juta (78%)** manakala **RM266.7 juta (22%)** merupakan pembiayaan daripada kerajaan.
34. Pembiayaan Kerajaan adalah terdiri daripada projek-projek pembangunan di bawah **Rancangan Malaysia ke-11 (RMK-11)** sebanyak **RM57.3 juta (21.5%)** manakala sebanyak **RM199.2 juta (74.7%)** diperuntukkan di bawah program **NKEA Greater KL / KV** bagi projek ***River of Life, Greener KL, Pedestrian Network*** dan ***Global Attraction***.
35. Selain itu, sejumlah **RM8 juta (3%)** disalurkan oleh **Tabung Penyelenggaraan 1 Wilayah (TP-1Wilayah)**, manakala selebihnya sebanyak **RM2 juta (0.8%)** disumbang oleh **Kementerian Wilayah dan Jabatan Perdana Menteri** bagi pewartaan rezab sungai, kolam takungan banjir serta projek Quick Win.

14 PROGRAM PERUNTUKAN MENGURUS DAN PEMBANGUNAN 2019

36. Untuk merealisasikan Kuala Lumpur sebagai bandar raya bertaraf dunia menjelang tahun 2020 seiring dengan menjadi PBT terunggul yang dapat memenuhi cita rasa warga kota, DBKL akan memberi penekanan terhadap pelaksanaan kesinambungan 14 program utama sedia ada.

i. Program Pengurusan dan Pentadbiran :

- Dalam usaha memperkasa urus tadbir DBKL bagi memantapkan kecekapan dan keberkesanan perkhidmatan termasuk kos utiliti, sejumlah **RM214.5 juta** diperuntukkan dalam Peruntukan Mengurus.
- Di samping itu, sebanyak **RM228.2 juta** disediakan untuk perbelanjaan pengurusan dan pentadbiran dalam Peruntukan Pembangunan. Daripada jumlah tersebut, **RM80.9 juta** merupakan peruntukan untuk pembelian aset baru dan penggantian manakala **RM140 juta** pula melibatkan peruntukan bagi pembayaran pengambilan tanah dan premium tanah untuk projek-projek pembangunan yang

bakal dilaksanakan untuk manfaat warga kota pada masa hadapan.

ii. Program Pembersihan Bandar :

- Bagi memastikan tahap kebersihan yang baik di ibu kota yang pesat membangun sejumlah **RM231.6 juta** disediakan di bawah Peruntukan Mengurus. Secara purata dianggarkan sebanyak 3,000 tan metrik sisa domestik sehari perlu diuruskan. Sebahagian besarnya adalah bayaran untuk kontrak pembersihan bandar yang diuruskan oleh **Perbadanan Pengurusan Sisa Pepejal & Pembersihan Awam (SW Corp)** berjumlah **RM179 juta** dan **RM40 juta** untuk bayaran pengurusan pelupusan sampah di Bukit Tagar kepada KUB-Berjaya Enviro Sdn. Bhd.

iii. Program Penghijauan, Penyenggaraan Taman, Tanah Lapang Dan Kemudahan Rekreasi :

- Dalam usaha untuk memastikan Kuala Lumpur sebagai *Bandaraya Taman Tropika Lestari* menjelang tahun 2020,

elemen landskap pada susun atur hijau di semua taman awam, tanah lapang dan kawasan rekreasi diteruskan.

- Untuk itu, sejumlah **RM70.5 juta** disediakan di bawah Peruntukan Mengurus bagi membiayai program penghijauan dan penyelenggaraan taman awam, padang, tanah lapang serta taman permainan termasuk taman-taman utama iaitu Taman Botani Perdana, Taman Tasik Titiwangsa dan Taman Tasik Permaisuri.
- Di bawah Peruntukan Pembangunan pula, sejumlah **RM40.1 juta** disediakan bagi program ini. Pada tahun 2019, DBKL bercadang menaiktaraf Taman Tasik Permaisuri, Taman Botani Tasik Perdana dan Taman Tasik Metropolitan Kepong dengan memperuntukkan sebanyak **RM12 juta**.
- Selain itu, sebanyak **RM5 juta** disediakan bagi meningkatkan percahayaan pada waktu malam di taman-taman awam di sekitar Kuala Lumpur kepada lampu LED. **RM6 juta** juga

diperuntukkan bagi program pengindahan landskap lembut dan kejur di sekitar Kuala Lumpur.

iv. Program Jalan Raya dan Saliran :

- Penyelenggaraan jalan raya yang dianggarkan lebih kurang 2,000 kilometer panjang perlu dilakukan secara berkala oleh DBKL bagi memastikan keselamatan dan keperluan mobiliti yang dianggarkan lebih 5 juta kenderaan aktif di jalan raya di Kuala Lumpur.
- Sehubungan itu, DBKL akan memperuntukkan sebanyak **RM124.1 juta** di bawah Peruntukan Mengurus yang terdiri daripada penyelenggaraan jalan raya, cerun, sungai, longkang dan lorong – lorong belakang serta sisi di sekitar Kuala Lumpur termasuk di kawasan perumahan.
- Manakala di bawah Peruntukan Pembangunan, DBKL juga menyediakan pembiayaan terbesar di mana bagi program ini sahaja, sebanyak **RM567.8 juta** diperuntukkan yang melibatkan **31 projek** untuk dilaksanakan. Daripada jumlah

tersebut, sebanyak **RM308.3 juta** diagihkan kepada **29 projek** bagi tujuan kerja-kerja pembinaan, penyuraian serta naiktaraf jalan raya dan **RM259.5 juta** bagi kerja-kerja perparitan dan saliran di seluruh kawasan Kuala Lumpur.

- Peruntukan sejumlah **RM165 juta** adalah merupakan pembiayaan di bawah **NKEA (*Greater KL / KV*)** khasnya untuk program ***River Of Life*** dan sebanyak **RM124 juta** untuk projek penyuraian trafik serta kerja-kerja menaiktaraf Jalan Tun Razak di bulatan Kampung Pandan.

v. Program Lampu Jalan dan Kemudahan Sistem Lalu Lintas :

- Dengan mementingkan konsep *Bandar Selamat* dan *Bandar Raya Taman Bercahaya*, DBKL turut memastikan jalan-jalan di sekitar Kuala Lumpur sentiasa dalam keadaan cerah bercahaya yang dianggarkan 45,000 unit lampu jalan dan ini seterusnya dapat meningkatkan lagi tahap keselamatan pengguna jalan raya.
- Oleh itu, sejumlah **RM95.1 juta** disediakan di bawah Peruntukan Mengurus bagi kerja penyelenggaraan lampu

jalan, sewaan peralatan ITIS dan CCTV, penyelenggaraan bonggol, papan tanda jalan serta lalu lintas dan termasuk bil elektrik yang dikenakan.

- DBKL juga memperuntukkan sejumlah **RM6.5 juta** bagi program ini di bawah Peruntukan Pembangunan. Antara projek utama yang dilaksanakan adalah membina laluan basikal di Wangsa Maju, Bandar Tun Razak dan Taman Tun Dr Ismail.

vi. Program Tempat Letak Kereta, Hentian Bas & Siar Kaki :

- Bagi tujuan penyelenggaraan tempat letak kereta, perteduhan bas dan teksi serta laluan pejalan kaki berbumbung sejumlah **RM6.3 juta** disediakan di bawah peruntukan mengurus dalam Bajet 2019.
- Manakala di bawah Peruntukan Pembangunan pula, sejumlah **RM65.6 juta** disediakan. Sebahagian besarnya yang berjumlah **RM34.7 juta** adalah untuk pembinaan tempat letak kereta di 14 lokasi Perumahan Awam dan Perumahan Rakyat di seluruh Kuala Lumpur yang mana 10 projek telah

mencapai status 90% siap. Selain itu, sejumlah RM15 juta disediakan bagi tempat letak kereta di Batu 2 ½ Cheras bagi kemudahan dan keselesaan warga kota.

vii. Program Penyelenggaraan, Naiktaraf & Ubahsui Bangunan :

- Anggaran Peruntukan Mengurus bagi program ini adalah sebanyak **RM35.5 juta** yang meliputi kerja-kerja penyelenggaraan bagi bangunan-bangunan DBKL seperti penyelenggaraan bangunan pejabat, bayaran kontrak pembersihan serta penyelenggaraan rumah, kuarters dan rumah rehat DBKL.
- Di bawah Peruntukan Pembangunan pula, sejumlah **RM33.7 juta** diperuntukkan. Antaranya adalah bagi pemindahan depoh kenderaan dan Unit Sitaan ke Kepong serta projek ubahsui makmal sains di Pasar Borong Selayang.

viii. Program Penjaja dan Peniaga Kecil :

- DBKL telah menyediakan pusat-pusat penjaja yang lebih teratur di kawasan-kawasan yang strategik di sekitar Kuala Lumpur. Untuk makluman, terdapat 103 kawasan pasar malam, 70 kawasan pasar terbuka, 30 kawasan pasar berbangunan dan 75 kawasan pusat penjaja DBKL. Ini telah memberi peluang kepada penjaja berniaga di premis-premis yang teratur, selesa dan bersih serta dapat meningkatkan imej penjaja-penjaja berkenaan.
- Oleh itu, bertepatan dengan harapan DBKL untuk menggalakan pembangunan penjaja, pengusaha dan peniaga kecil di Kuala Lumpur, sejumlah **RM21.1 juta** disediakan di bawah Peruntukan Mengurus yang sebahagian besarnya meliputi bayaran bil utiliti seperti bil air dan elektrik pusat-pusat penjaja, kerja-kerja penyenggaraan bangunan

pasar, pusat penjaja, tapak penjaja, kios serta penyenggaraan mesin rumah sampah.

- Di bawah Peruntukan Pembangunan pula, sejumlah **RM66.2 juta** disediakan bagi pembangunan dan pembinaan pasar dan pusat penjaja di seluruh kawasan Kuala Lumpur. Antaranya adalah pembangunan Pasar Raja Bot di Kampong Bharu yang berjumlah **RM28 juta** yang dijangka siap pada suku tahun ke tiga 2019. Di samping itu, projek pembangunan semula Pasar Harian Selayang yang boleh menyediakan sebanyak 734 lot dan pusat penjaja di Bazaria Genting Klang yang terletak bersebelahan dengan kompleks JPJ yang masing-masing menelan belanja sebanyak **RM10 juta** juga disediakan pada tahun 2019.

ix. Program Penguatkuasaan :

- Bagi meningkatkan keupayaan dan kecekapan dalam melaksanakan tugas penguatkuasaan, DBKL mengambil

langkah pemusatan kakitangan penguatkuasa yang terdiri daripada pelbagai bidang di dalam satu jabatan.

- Untuk itu, di bawah Peruntukan Mengurus, sebanyak **RM30.5 juta** disalurkan bagi program ini yang sebahagian besarnya dibelanjakan bagi perkhidmatan keselamatan.

x. Program Perumahan Awam & Perumahan Rakyat :

- Dalam memenuhi keperluan penduduk yang berpendapatan rendah di ibu kota, saban tahun, DBKL dengan penuh rasa tanggungjawab mengambil inisiatif untuk mengurus lebih 73,000 unit rumah di 33 kawasan PPR dan 32 kawasan PA di sekitar Kuala Lumpur.
- Peruntukan Mengurus yang besar sebanyak **RM142 juta** disediakan bertujuan membaiki dan menyelenggara rumah-rumah pangsa yang melibatkan kerja-kerja awam, elektrik, mekanikal, kerja lif dan kontrak pembersihan selain bayaran kontrak untuk yuran pengurusan yang perlu ditanggung DBKL. Hal ini perlu dilakukan oleh DBKL untuk memastikan keselesaan, keselamatan dan kesejahteraan penduduk di

kawasan Perumahan Awam dan Perumahan Rakyat sentiasa terpelihara dan terjaga.

- Tidak cukup dengan itu, di bawah Peruntukan Pembangunan, DBKL juga memperuntukkan sejumlah **RM120.2 juta** yang sebahagian daripadanya adalah untuk bayaran kemajuan pembinaan Perumahan Awam *Council Home* di Kg. Sg. Ugang, Segambut yang berjumlah **RM60 juta**. Projek yang bernilai **RM345 juta** ini bakal disiapkan menjelang tahun 2020 akan menawarkan peluang penempatan dengan harga sewa yang cukup berpatutan kepada warga kota yang belum memiliki rumah.
- Manakala sejumlah **RM34.4 juta** diperuntukkan untuk projek penggantian dan naiktaraf lif di beberapa kawasan PA dan PPR bagi menjamin keperluan dan mengatasi masalah kerosakan lif berulang. Selain itu, kerja-kerja naiktaraf sistem elektrik bagi pemasangan *branch cable*, naiktaraf pam, naiktaraf sistem bekalan air dalaman, serta pemasangan pendingin hawa di dewan-dewan PPR dan pemasangan CCTV di beberapa

kawasan PA dan PPR turut diambilkira dalam bajet 2019 dengan harapan dapat dinikmati dan dirasai oleh penduduk di kawasan ini.

xi. Program Kesihatan :

- Dalam menggapai impian untuk menjadikan Kuala Lumpur sebuah bandar raya yang bertaraf dunia, aspek persekitaran yang bersih dan selesa perlu dititik beratkan khususnya yang berkaitan penjagaan kesihatan dan masalah penyakit yang berpunca daripada bawaan vektor.
- Sehubungan itu, melalui program kesihatan, sejumlah **RM6.9 juta** diperuntukkan di mana sebahagian besarnya yang berjumlah **RM4 juta** adalah untuk kerja-kerja *fogging* yang akan dilaksanakan di seluruh Kuala Lumpur pada tahun hadapan selain **RM2.3 juta** lagi untuk bekalan ubat pencegah penyakit bawaan nyamuk.

xii. Program Kesejahteraan Komuniti :

- Dengan anggaran bilangan penduduk berjumlah lebih 1.79 juta orang, adalah menjadi tanggungjawab DBKL untuk

mensejahterakan warga kota yang terdiri daripada pelbagai agama, kaum dan peringkat umur. Oleh itu, sejumlah **RM66.9 juta** disediakan di bawah Peruntukan Mengurus khas untuk warga kota Kuala Lumpur.

- Bagi meningkatkan kerjasama dan keharmonian dalam kehidupan bermasyarakat, **RM12 juta** diperuntukkan dalam Aktiviti Pembangunan Sosial & Gotong Royong.
- Selain peruntukan **RM20 juta** bagi pengurusan perkhidmatan bas *GO KL* yang akan diperluaskan lagi jaringan laluan dan bilangan bas, DBKL juga meneruskan program bantuan bas sekolah percuma kepada murid-murid yang kurang berkemampuan dengan peruntukan sebanyak **RM11 juta**.
- Selain itu, pelbagai program khas komuniti warga kota yang turut melibatkan orang kurang upaya (OKU), warga emas dan gelandangan yang merangkumi pelbagai peringkat umur terus diperuntukkan dalam Bajet 2019 ini.

- Di bawah Peruntukan Pembangunan pula, sejumlah **RM32.9 juta** disediakan di mana peruntukan besar sebanyak **RM12.6 juta** disediakan bagi tujuan pembinaan dan naiktaraf dewan masyarakat, dewan komuniti serta dewan serbaguna di seluruh Kuala Lumpur yang bakal memberi manfaat kepada penduduk di sekitarnya. Bagi melahirkan warga kota yang celik ilmu, **RM15.1 juta** diperuntukkan untuk projek naiktaraf perpustakaan-perpustakaan DBKL di seluruh Kuala Lumpur.

xiii. Program Kebudayaan, Kesenian dan Sukan :

- Aktiviti dan program kebudayaan, kesenian dan sukan bukan sahaja fokus kepada pelancong semata-mata malah adalah penting bagi perkembangan fizikal dan minda warga kota di samping mengukuhkan semangat kemasyarakatan. Pembangunan Kuala Lumpur perlu membangun sebagai satu entiti moden dengan identiti dan imej tersendiri yang kaya dengan warisan, seni dan budaya yang menjadi kebanggaan warga kota dan negara.

- Justeru, dalam mencapai usaha ini, sejumlah **RM6.8 juta** di bawah Peruntukan Mengurus disediakan untuk program-program yang melibatkan kegiatan sukan, kebudayaan dan muzik Kuala Lumpur. Daripada jumlah tersebut, **RM4 juta** diperuntukkan untuk pelbagai kegiatan sukan dan kebudayaan Kuala Lumpur. Manakala lebih **RM1.6 juta** pula diperuntukkan untuk penyenggaraan stadium / kompleks renang dan kolam renang bagi kemudahan riadah warga kota.
- Di bawah Peruntukan Pembangunan pula, sejumlah **RM3 juta** disediakan bagi program ini. Sebahagian besarnya adalah untuk projek naiktaraf Stadium Bola Sepak Kuala Lumpur dan menaiktaraf *LED Display Board System* di Stadium Titiwangsa serta gelanggang futsal dan padang bola bagi menggalakkan warga kota mengamalkan aktiviti hidup sihat dengan bersukan.

xiv. Program Pelancongan :

- Kuala Lumpur mempunyai banyak kelebihan untuk ditawarkan sebagai destinasi pelancongan seperti masyarakatnya yang berbilang kaum, agama dan kebudayaan serta kemudahan infrastruktur, pusat membeli belah, hiburan dan hotel yang bertaraf antarabangsa. Ikonik baru bagi tarikan pelancongan diwujudkan seperti '*Blue Pool*' dan '*Countdown Clock*' telah siap dibina. Justeru, untuk terus menggalakkan aktiviti pelancongan, sejumlah **RM2.5 juta** disediakan di bawah Peruntukan Mengurus bagi aktiviti penggalakan pelancongan.
- Selain itu, di bawah Peruntukan Pembangunan, sejumlah **RM37.8 juta** disediakan bagi terus meningkatkan pencapaian Kuala Lumpur sebagai antara destinasi pilihan utama pelancong luar di dunia. **RM10 juta** diperuntukkan untuk kerja-kerja *Quick Win*, Naiktaraf dan Pengindahan di bawah Presint – Presint UDG yang terletak di kawasan Bukit Bintang, Chow Kit dan Civic Presint. Selain itu, sejumlah

RM22.7 juta juga diperuntukkan di bawah pembiayaan NKEA bagi projek KL *Heritage Trail* 5, Fasa 1 dan Fasa 2 serta KL *Heritage Trail* 6, 7 dan 8.

- Dengan inisiatif serta pelaksanaan projek-projek tersebut, ianya diharap dapat menggalakkan kemasukan ramai pelancong asing ke negara kita dan seterusnya memberikan hasil tambahan bukan sahaja kepada warga kota Kuala Lumpur, tetapi juga kepada negara.

PENUTUP DAN RUMUSAN

37. Secara keseluruhannya, Bajet 2019 adalah merupakan ***Belanjawan Defisit*** dimana Anggaran Hasil DBKL dijangka hanya mempunyai lebih sebanyak **RM771.5 juta** selepas mengambilkira perbelanjaan mengurus. Lebih operasi ini tidak dapat menampung keseluruhan perbelanjaan pembangunan DBKL yang berjumlah **RM935.4 juta** . Justeru itu, defisit sebanyak **RM163.9 juta** akan dibiayai oleh rizab kumpulan wang pembangunan.

38. Berdasarkan kepada anggaran-anggarn perbelanjaan yang dirancang seperti di atas, adalah dijangkakan program, aktiviti dan projek yang dibiayai di bawah Peruntukan Mengurus dan Pembangunan dapat mencapai objektif DBKL dan Visi menjadi **'Bandar Raya Bertaraf Dunia'**.

39. Besarlah harapan kami agar Bajet DBKL 2019 yang bertemakan **"Kuala Lumpur Sejahtera, Harapan Warga Kota"** dapat memberi manfaat kepada warga kota dan menjadi tanggungjawab DBKL dalam menzahirkan setiap keperluan dan kehendak warga kota direalisasikan sebaiknya.

40. Akhir kata, saya berdoa dan berserah kepada Allah s.w.t agar amanah yang dipikul ini dapat dilaksanakan dengan memberi perkhidmatan yang terbaik kepada warga kota.

SEKIAN.